

PM 2005 RI (Dnr 109-3053/2005)

Remiss av Departementspromemorian "Skattefusk, effektivitet och rättvisa – utökad skattekontroll i vissa branscher och diskussioner kring schabloniserade inslag i beskattningen" (Ds 2005:28)

Remiss från Finansdepartementet

Remisstid 22 september 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remiss av Departementspromemorian "Skattefusk, effektivitet och rättvisa – utökad skattekontroll i vissa branscher och diskussioner kring schabloniserade inslag i beskattningen" överlämnas och åberopas promemorian.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

En arbetsgrupp med uppgift att se över förutsättningarna för schablonbeskattning i vissa branscher lämnar i Finansdepartementets promemoria förslag till åtgärder för att lättare upptäcka svart arbetskraft. Förslagen gäller en utökad skattekontroll av näringsidkare med en omsättning om högst tre miljoner kronor per år inom de tre branscherna taxi, frisör och restaurang. Kontrollen ska bland annat göras genom att näringsidkaren åläggs att föra liggare över personalens verksamhet och att Skatteverket får utökade befogenheter att göra oannonserade kontrollbesök.

I promemorian förs även en diskussion kring användandet av schabloner i beskattningen. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Sammanfattning i *bilaga*.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande.

Mina synpunkter

Nyligen har jag svarat på en motion av Hardy Hedman (kd) om "Försöksverksamhet med schablonbeskattning av vissa kontantnäringar". Jag är ytterst oroad över det skattefusk som förekommer inom somliga näringsgrenar och som snedvrider konkurrensförhållandet mellan företagen.

Dagens skattesystem är mycket komplicerat och en stor andel av de skattskyldiga upplever ett utanförskap till regelverket. Detta leder lätt till bristande lojalitet och skattemoral, då det är svårt att förstå det regelverk som man förväntas efterleva. Vidare är

det ett stort problem inom de s.k. kontantbranscherna med oredovisade inkomster och skattefusk.

Schabloner ger inte grund för en rättvis och rättssäker beskattning. Ett schablonbeskattningssystem synes med nödvändighet medföra avkall på kravet på rättvisa och likformighet i beskattningen till förmån för önskemål om enkelhet och bättre skattekontroll.

Fördelen med ett obligatoriskt system är att eftersträvad förenkling uppnås. Samtidigt finns det risk att schablonsystemet inte leder till några ökade skatteintäkter.

En grundläggande utgångspunkt för stadens insatser är att alla människor har arbetsförmåga. Ingen ska tvingas stå utanför arbetsmarknaden. Ett eget arbete och möjlighet till självförsörjning är en viktig förutsättning för individens delaktighet i samhällsgemenskapen.

Jag ställer mig positiv till det kontrollsystem som arbetsgruppen föreslagit för att bekämpa skattefusk och orättvisa konkurrensvillkor. Det handlar inte bara om att använda skatteinkomsterna på rätt sätt, det gäller också att se till att skatterna betalas och att välfärden kommer rätt personer till del. Skattefusk är ett samhällsproblem.

Skattebortfallet på grund av svartarbete uppgår till mellan 20 och 40 miljarder kronor per år enligt RFV. Även andra former av skattefusk minskar statens inkomster. Effekten av skattefusk blir att marknadsekonomins princip sätts ur spel genom att konkurrensen snedvrids, arbetstagare som inte accepterar svarta löner riskerar att slås ut från arbetsmarknaden och att välfärdssamhällets finansiering riskerar att undermineras.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på remiss av Departementspromemorian ”Skattefusk, effektivitet och rättvisa – utökad skattekontroll i vissa branscher och diskussioner kring schabloniserade inslag i beskattningen” överlämnas och åberopas promemorian.

Stockholm den 8 september 2005

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

I promemorian lämnas förslag till åtgärder för att lättare upptäcka svart arbetskraft. Förslagen gäller inledningsvis de tre branscherna taxi, frisör och restaurang. De verksamheter som omfattas ska ha en nettoomsättning om normalt högst tre miljoner kr per beskattningsår. Ingen begränsning görs beroende på företagsform.

Näringsidkare inom de tre aktuella branscherna ska åläggas att föra personalliggare. I denna ska för varje verksamhetsdag antecknas de personer som arbetar i rörelsen under dagen samt tidpunkterna för arbetspassens påbörjande och avslutande.

Skyldigheten att löpande föra anteckningar i en personalliggare föreslås kombineras med en befogenhet för Skatteverket att företa oannonserade kontrollbesök samt besluta om oannonserad begränsad revision. I samband med kontrollbesöken föreslås Skatteverket få rätt att be de personer som påträffas i verksamhetslokalen och som förefaller vara sysselsatta i verksamheten att identifiera sig.

Bakgrund

Dåvarande chefen för Finansdepartementet, statsrådet Bosse Ringholm, beslutade den 28 april 2004 att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att göra en genomgång av olika möjligheter att använda schabloniserade inslag vid beskattningen av näringsidkare som ett komplement till nuvarande skatteregler, till exempel att beskatta en restaurang per bord eller en taxi per körda km. Syftet med uppdraget var att försöka åstadkomma ett rättvisande skatteuttag och minska omfattningen av skattefusk och svartarbete. Promemorian ”Skattefusk, effektivitet och rättvisa – utökad skattekontroll i vissa branscher och diskussioner kring schabloniserade inslag i beskattningen” (Ds 2005:28) är nu klar.

Tidigare har Branschsaneringsutredningen presenterat två betänkanden kring ämnet schablonbeskattning, *Licensavgift – en principskiss* (SOU 1996:17) och *Branschsanering och andra metoder mot ekobrott* (SOU 1997:11). Även Skatteverket har i två promemorior inventerat schablonbeskattningens fördelar och nackdelar, *Schablonbeskattning? Kartläggningsspromemoria* och *Schablonbeskattning – en principskiss* (RSV Rapport 2002:3). Vare sig branschsaneringsutredningen eller Skatteverket presenterade något konkret lagförslag.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där den har beretts inom ekonomiavdelningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 augusti 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till arbetsgruppens förslag. Arbetsgruppen konstaterar att de ekonomiska beräkningar som tidigare gjorts beträffande ett schablonsystems effekter visar att det finns en betydande risk för att systemet inte leder till några ökade skatteintäkter. Till detta kommer att systemet kan uppfattas som orättvist och även medför förhållandevis stora anpassningskostnader för Skatteverket och fullgörandekostnader för de skattskyldiga. Arbetsgruppen konstaterar därför att det förslag som arbetats fram inte uppfyller uppdragsbeskrivningens krav. Istället föreslås att ett utökat kontrollsystem skall införas för att minska den svarta arbetskraften och skattefusket.

Kontrollsystemet skulle innebära att varje näringsidkare med anställda skall föra en personalliggare. I den skall varje verksamhetsdag antecknas vilka personer som är verksamma samt tid-

punkten då respektive persons arbetspass påbörjas och avslutas. Personalliggaren skall förvaras i verksamhetslokalen.

Det nya kontrollsystemet skall bestå av kontrollbesök och revision. Skatteverket skall få befogenheten att företa oannonserade kontrollbesök där de kan stämma av personalen på platsen mot den obligatoriska personalliggaren. Om en näringsidkare brister i sin skyldighet att föra löpande uppgifter i en personalliggare föreslås att en kontrollavgift skall kunna påföras. Revisionen innebär att Skatteverket utan att besluta om fullständig taxeringsrevision enligt taxeringslagen får revidera just de handlingar som avser personalen, till exempel anställningskontrakt och löneutbetalningar.

Systemet föreslås inledningsvis omfatta de tre branscherna taxi, frisör och restaurang. Verksamheterna skall ha en nettoomsättning om normalt högst tre miljoner kronor per beskattningsår. Ingen begränsning görs beroende på företagsform. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2007. Kontrollmöjligheterna förväntas på sikt leda till ökade skatteintäkter. Omfattningen av ökningen är dock i dagsläget svår att uppskatta.

Kontrollsystemet påverkar inte direkt någon näringsidkares skatt, så som ett schablonsystem skulle göra, utan är en åtgärd för att komma åt dem som inte följer dagens regler. Att bekämpa skattefusk och därmed orättvisa konkurrensvillkor ser staden som viktigt. Utöver att skapa rättvisa kan systemet medföra att en del svarta arbetstillfällen blir vita och därmed kan stadens skatteintäkter öka. Staden ställer sig därför positiv till att prova och utvärdera systemet med ökad kontroll.

Stadsledningskontoret förslår att remissen besvaras med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.